Inspraak- en reactiebundel

Zienswijzen en reacties op Ontwerp-instemmingsbesluit 'WINNINGSPLAN OLDELAMER'

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE Voorschoten
http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF…… 3

KENNISGEVING…….. 5

MONDELINGE EN SCHRIFTELIJKE REACTIES EN ZIENSWIJZEN :

OPZOEKTABEL

REGISTRATIENUMMER VERSUS REACTIE- EN ZIENSWIJZENUMMER…….. 8

ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN REACTIES / ZIENSWIJZEN…….9

REACTIENUMMER R015, R016…….…… 10

ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0018…….. 17

Februari 2020

Woord vooraf

Van vrijdag 25 oktober 2019 tot en met donderdag 5 december 2019 lag het ontwerp-instemmingsbesluit voor het 'WINNINGSPLAN OLDELAMER' ter inzage. Een ieder kon naar aanleiding van het ontwerp-instemmingsbesluit een zienswijze inbrengen. Overheden konden een zienswijze in de vorm van een reactie geven.

Gaswinning uit de kleine velden
In Nederland zijn er ongeveer 240 kleine gasvelden waarvan de helft op land ligt. De helft van het geproduceerde gas in Nederland komt uit de kleine velden. De jaarlijkse hoeveelheid gas dat wordt gewonnen uit alle kleine velden neemt af omdat verschillende gasvelden uitgeput raken. En ook al is Nederland voor de energietransitie begonnen met het afbouwen van het gebruik, gas blijft de komende decennia voor de leveringszekerheid en de energievoorziening nog steeds nodig. Het gebruik van gas uit eigen land leidt tot een lagere uitstoot dan geïmporteerd gas. De risico's en impact van gaswinning uit kleine velden zijn niet vergelijkbaar met die van gaswinning uit het Groningerveld. Waar het gas uit kleine velden veilig gewonnen kan worden, zoals het veld bij Oldelamer, is het mogelijk dat een winningsvergunning wordt verleend.

Wat staat er in het winningsplan Oldelamer?
Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) heeft een verzoek tot instemming met het winningsplan Oldelamer ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het winningsplan betreft het gasveld Oldelamer, gelegen binnen het gebied van de winningsvergunning Gorredijk. Geografisch gezien ligt het gasveld in de provincie Friesland, in de gemeenten Weststellingwerf en De Fryske Marren en in het verzorgingsgebied van het Wetterskip Fryslân.

Op 14 juni 2004 is door de toenmalige Minister van Economische Zaken ingestemd met het toenmalige winningsplan Oldelamer. Volgens dit winningsplan was het voornemen om uit dit veld gas te winnen tot en met 31 december 2016. Sinds 2014 ligt de productie uit dit gasveld echter stil. Omdat het vorige winningsplan voorzag in productie tot en met 2016, zijn een nieuw (c.q. geactualiseerd) winningsplan en een nieuw instemmingsbesluit nodig om de gasproductie te kunnen herstarten.

Vermilion heeft het voornemen om de productie uit gasveld Oldelamer te hervatten. Onderdeel van het plan is een aftakking te boren vanuit een van de bestaande putten. Hiermee wordt beoogd om gas te produceren uit een deel van het gasveld dat slecht door de bestaande twee putten (OLR-01 en OLR-02) is aangesproken. Met het winningsplan verzoekt Vermilion in te stemmen met een productie tot en met 31 december 2039. Er zal echter ondanks de langere duur minder gas worden geproduceerd dan waarmee in 2004 was ingestemd.

Ontwerp-instemmingsbesluit en onderliggende stukken
Het winningsplan Oldelamer is, zoals voorgeschreven in de Mijnbouwwet, ook voorgelegd voor advies aan de betrokken decentrale overheden. Daarnaast zijn Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) en de Mijnraad om advies gevraagd. Alle uitgebrachte adviezen zijn meegenomen in het ontwerpinstemmingsbesluit en zitten bij de onderliggende stukken die ter inzage lagen.

Zienswijzen en reacties
Op het ontwerp-instemmingsbesluit zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 321 zienswijzen binnengekomen (waarvan 16 uniek) en 2 reacties van overheden. De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- en reactiebundel downloaden van http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage.

Registratie en verwerking
De ontvangen zienswijzen en reacties zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabel op pagina 8 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactie- of zienswijzenummer worden opgezocht.

Verdere procedure
Bij het instemmingsbesluit in de antwoordnota op de zienswijzen en reacties wordt aangegeven of en hoe met de zienswijzen en reacties rekening is gehouden. Het moment waarop de ter visie legging plaatsvindt wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in lokale huis-aan-huis bladen en op http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage. Een belanghebbende die op het ontwerp van een instemmingsbesluit een zienswijze heeft ingebracht, kan later tegen dat besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 57722
24 oktober
2019

Ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019 ligt het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Oldelamer voor gaswinning ter inzage. Iedereen kan reageren op het ontwerp-instemmingsbesluit met een zienswijze. In deze kennisgeving staat onder andere hoe u een zienswijze kunt indienen.

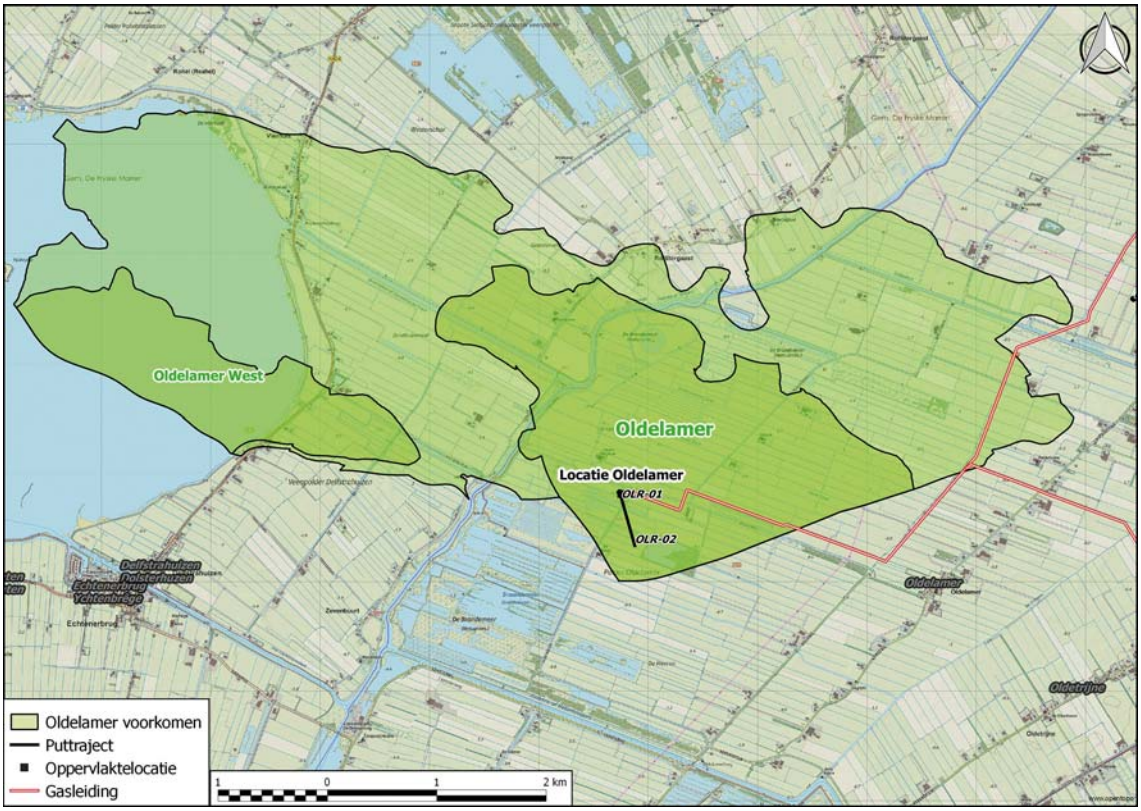

Gaswinning uit de kleine velden

In Nederland zijn er ongeveer 240 kleine gasvelden waarvan de helft op land ligt. De helft van het geproduceerde gas in Nederland komt uit de kleine velden. De jaarlijkse hoeveelheid gas dat wordt gewonnen uit alle kleine velden neemt af omdat verschillende gasvelden uitgeput raken. En ook al is Nederland voor de energietransitie begonnen met het afbouwen van het gebruik, gas blijft de komende decennia voor de leveringszekerheid en de energievoorziening nog steeds nodig. Het gebruik van gas uit eigen land leidt tot een lagere uitstoot dan geïmporteerd gas. De risico's en impact van gaswinning uit kleine velden zijn niet vergelijkbaar met die van gaswinning uit het Groningerveld. Waar het gas uit kleine velden veilig gewonnen kan worden, zoals het veld bij Oldelamer, is het mogelijk dat een winningsvergunnig wordt verleend.

Wat staat er in het winningsplan Oldelamer?

Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion) heeft een verzoek tot instemming met het winningsplan Oldelamer ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het winningsplan betreft het gasveld Oldelamer, gelegen binnen het gebied van de winningsvergunning Gorredijk. Geografisch gezien ligt het gasveld in de provincie Friesland, in de gemeenten Weststellingwerf en De Fryske Marren en in het verzorgingsgebied van het Wetterskip Fryslân.

Op 14 juni 2004 is door de toenmalige Minister van Economische Zaken ingestemd met het toenmalige winningsplan Oldelamer. Volgens dit winningsplan was het voornemen om uit dit veld gas te

winnen tot en met 31 december 2016. Sinds 2014 ligt de productie uit dit gasveld echter stil. Omdat het vorige winningsplan voorzag in productie tot en met 2016, zijn een nieuw (c.q. geactualiseerd) winningsplan en een nieuw instemmingsbesluit nodig om de gasproductie te kunnen herstarten.

Vermilion heeft het voornemen om de productie uit gasveld Oldelamer te hervatten. Onderdeel van het plan is een aftakking te boren vanuit een van de bestaande putten. Hiermee wordt beoogd om gas te produceren uit een deel van het gasveld dat slecht door de bestaande twee putten (OLR-01 en OLR-02) is aangesproken. Met het winningsplan verzoekt Vermilion in te stemmen met een productie tot en met 31 december 2039. Er zal echter ondanks de langere duur minder gas worden geproduceerd dan waarmee in 2004 was ingestemd.

Ontwerp-instemmingsbesluit en onderliggende stukken

Het winningsplan Oldelamer is, zoals voorgeschreven in de Mijnbouwwet, ook voorgelegd voor advies aan de betrokken decentrale overheden. Daarnaast zijn Staatstoezicht op de Mijnen (SodM), de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) en de Mijnraad om advies gevraagd. Alle uitgebrachte adviezen zijn meegenomen in het ontwerpinstemmingsbesluit en zitten bij de onderliggende stukken die ter inzage liggen.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt van **25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019** het ontwerp-instemmingsbesluit en de onderliggende stukken inzien op http://www.nlog.nl/opslag-en-winningsplannen-ter-inzage en tijdens reguliere openingstijden op de volgende locaties:
- Gemeentehuis Weststellingwerf, Griffioenpark 1, 8471KR Wolvega
- Gemeentehuis De Fryske Marren, Herema State 1, 8501 AA Joure
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Bezuidenhoutseweg 73 te Den Haag

Reageren op het ontwerp-instemmingsbesluit?

U kunt van **25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019** reageren op het ontwerp-instemmingsbesluit met het winningsplan en de onderliggende stukken. In uw zienswijze kunt u ingaan op alle onderdelen van het ontwerp-instemmingsbesluit met het winningsplan en de onderliggende stukken. U kunt hierbij denken aan:
- Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerpbesluit?
- Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
- Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

U dient in uw zienswijze duidelijk aan te geven op welke onderdelen van het ontwerpinstemmingsbesluit u reageert en uw zienswijze te onderbouwen met argumenten.

Het is goed om te weten dat alleen personen of instanties die op het ontwerp-instemmingsbesluit een zienswijze hebben ingebracht en belanghebbende in de zin van de wet zijn, later tegen het instemmingsbesluit beroep kunnen instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Hoe kunt u reageren?

U kunt uw zienswijze schriftelijk indienen door een brief te sturen naar:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Uw brief kan alleen als zienswijze in behandeling worden genomen als u ondertekent met uw naam en adres. Dit geldt ook voor eventuele medeondertekenaars. Zienswijzen per e-mail worden in deze procedure niet in behandeling genomen.

Wat zijn de vervolgstappen?

Alle zienswijzen en reacties worden betrokken bij het definitieve instemmingsbesluit. In een Nota van Antwoord wordt opgenomen of en op welke wijze de zienswijzen en reacties in het definitieve instemmingsbesluit zijn verwerkt. Hierop staat beroep open. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere de Staatscourant en in huis-aan-huisbladen. Tevens krijgen alle indieners van een geldige zienswijze persoonlijk een brief van het ministerie ter kennisgeving van de publicatie van het definitieve besluit.

Wilt u meer weten?

Kijk op www.hoewerktgaswinnen.nl voor meer informatie hoe gas gewonnen wordt en op www.n-log.nl. Voor nadere informatie en mondeling inspreken kunt u maandag, woensdag en vrijdag van 9.00 uur tot 16.30 uur contact opnemen met de heer J. Blonk (tel. 070 – 379 64 29).

Opzoektabel mondelinge en schriftelijke reacties en zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie of zienswijze opzoeken. De reacties zijn vanaf pagina 10 opgenomen. De zienswijzen vindt u vanaf pagina 17.

Zienswijzen en reacties op ontwerp-instemmingsbesluit ‘WINNINGSPLAN OLDELAMER’

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
GW84-OIB-0001	0001	
GW84-OIB-0002	0002	
GW84-OIB-0003	0003	
GW84-OIB-0004	0004	
GW84-OIB-0005	0005	
GW84-OIB-0006	0006	
GW84-OIB-0007 (+296 identiek)	0007	
GW84-OIB-0008 (+2 identiek)	0008	
GW84-OIB-0009	0009	
GW84-OIB-0010	0010	
GW84-OIB-0011	0011	
GW84-OIB-0012	0012	
GW84-OIB-0013	0013	
GW84-OIB-0014	0014	
GW84-OIB-0015		R015
GW84-OIB-0016		R016
GW84-OIB-0017 (+7 identiek)	0017	
GW84-OIB-0018	0018	

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties / zienswijzen

Zienswijzen en reacties op ontwerp-instemmingsbesluit ‘WINNINGSPLAN OLDELAMER’

Reactienummer	Organisatie
R015	Gemeente De Fryske Marren, College van Burgemeester en Wethouders, JOURE
R016	Gemeente Weststellingwerf, College van Burgemeester en Wethouders, WOLVEGA
0011	LTO Noord, DRACHTEN
0014	Stichting GAS DrOvF, STEENWIJK
0009	Stichting Tegengas Tjeukemeer, FOLLEGA

Reactie R015, R016

DE FRYSKE MARREN

De Fryske Marren
Postbus 101, 8500 AC Joure
Herema State 1, 8501 AA Joure
t 14 05 14
e info@defryskemarren.nl
i www.defryskemarren.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

05 DEC 2019

Joure, 3 december 2019
Verz.: 04 DEC. 2019

Zaaknummer : 1940167883
Uw kenmerk :
Beh. door :
Bijlage(n) : -

Onderwerp:
ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer

Beste meneer, mevrouw ,

Vanaf 25 oktober 2019 ligt het ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan Oldelamer ter inzage. In deze periode kan iedereen reageren op het ontwerp besluit. Door middel van deze brief maken wij daarvan gebruik.

Gaswinning leidt tot een abnormale last zonder enige vorm van compensatie
Het gevolg hiervan is dat deze risico's terecht komen bij een kleine groep burgers. Deze burgers moeten onvrijwillig deze risico's aanvaarden omdat er sprake is van een groot nationaal belang. Wij vinden het onterecht dat deze risico's door inwoners van de Fryske Marren geaccepteerd moeten worden. De nationale belangen zijn vooral financieel. Zo heeft het gas dat in de Nederlandse bodem zit een financiële waarde en wil Nederland niet afhankelijk zijn van de import van gas. De Nederlandse CO_2 footprint blijft daarmee beperkt, maar de lasten komen in onze gemeente te liggen. Voor de inwoners die het risico moeten dragen is er geen economisch voordeel.

De huidige technische-modelmatige berekeningen kennen nog de nodige onzekerheden
De risico's van gaswinning worden ingeschat aan de hand van technische-modelmatige berekeningen. Omdat de kennis over de ondergrond beperkt is, kan er nooit zekerheid ontstaan over de precieze omvang van de risico's. Zelfs als de gaswinning definitief stopt is er geen garantie dat er geen nadelige gevolgen zullen volgen van de gaswinning. Wij menen dat deze onzekerheden in de weg staan van de instemming.

Wij zijn dan ook tegen elke vorm van gaswinning binnen onze gemeente
Wij staan voor het belang van onze inwoners. Het winnen van gas blijft gepaard gaan met risico's die wij onaanvaardbaar vinden. Voor het overige verwijzen wij naar ons eerder uitgebrachte advies en dienen wij de punten 1 tot en met 6 van hoofdstuk 2 van ons advies op het winningsplan ook als zienswijze in.

Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met via telefoonnummer 14 05 14 of via e-mail: info@defryskemarren.nl. Wilt u in uw contact met de gemeente het zaaknummer vermelden?

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris, burgemeester,

gemeente
Weststellingwerf

Gemeentehuis
Griffioenpark 1, Wolvega
Postadres
Postbus 60, 8470 AB Wolvega
Telefoon
140561
Fax
(0561) 61 36 06
Internet
www.weststellingwerf.nl
E-mail
info@weststellingwerf.nl

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73
2594AC 's-Gravenhage
Inspraakpunt Winningsplannen
Postbus 248

Wolvega, 5 december 2019

Referentienummer: 0098-AZK-67217
Documentnummer: 0098157922

Behandeld door

Onderwerp: Verzoek zienswijze instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer

Geachte minister,

Uw "ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer" gericht op instemming met het door Vermilion opgestelde winningsplan van 9 januari 2019, ligt terinzage van 29 oktober tot en met 5 december 2019.

Dit winningsplan vervangt het oude winningsplan Oldelamer uit 2004. Dat oude winningsplan had een looptijd tot 2016, en maakte de winning van 3338 miljoen Nm3 aardgas mogelijk.
Sinds 2014 ligt de productie stil.

Het nieuwe winningsplan maakt een totale maximale productie van 2596 miljoen Nm3 mogelijk, waarvan nog 528 miljoen Nm3 geproduceerd kan worden. Naar verwachting zal de winning tot 2039 duren.

Middels deze brief maken wij onze zienswijze ten aanzien van uw ontwerp instemmingsbesluit kenbaar.

Negatief gemeentelijk beleid gaswinning.
De gemeenteraad heeft op 11 juni 2019 nieuw beleid vastgesteld voor gaswinning. Hoofdlijn van het nieuwe beleid is dat Weststellingwerf geen medewerking meer wil verlenen aan ontwikkelingen op het gebied van gaswinning, omdat dit niet past:

- bij ons streven naar verduurzaming;
- binnen de energietransitie;
- in ons beeld van het afbouwen van gaswinning in Nederland.

Het winningsplan is gericht op een herstart van de gaswinning.
Nieuwe ontwikkelingen gericht op gaswinning passen niet in het beleid van de gemeente. Primair adviseren wij u om die reden het winningsplan af te wijzen.

Omgevingsvergunning
In uw instemmingsbesluit staat dat er geen omgevingsvergunning voor de herstart van de gaswinning op locatie Oldelamer nodig is. Dat klopt ons inziens niet. Er moet een boring worden uitgevoerd om het nieuwe gasveld te bereiken. Daarvoor is een omgevingsvergunning nodig.
Deze omgevingsvergunning had naar onze mening gecoördineerd moeten worden behandeld, samen met het winningsplan. Gecoördineerde behandeling biedt voor de omgeving meer helderheid en een betere inzage in alles wat nodig is om de gaswinning mogelijk te maken.
Wij vragen ons daarbij ook sterk af of die omgevingsvergunning vanwege de stikstofproblematiek en korte afstand tot het Natura 2000 gebied de Rottige Meenthe/ Brandemeer, wel vergunbaar is.

Enkel de gemeente waar de gaswinlocatie is gesitueerd wordt door u (tot op heden) om advisering op de omgevingsvergunning gevraagd en wordt, waar nodig, gevraagd een verklaring van geen bedenkingen af te geven.
Wij zijn van mening dat de gemeente de Fryske Marren ook betrokken moet worden bij de aanvraag omgevingsvergunning. Wij vinden dat er sprake moet zijn van adviesrecht en besluitvorming door de Fryske Marren inzake de benodigde omgevingsvergunning, voor zover die vergunning effect heeft op het grondgebied van de Fryske Marren.

U geeft aan dat Vermilion vrij is in het kiezen van een locatie, waarvandaan een gasveld wordt aangeboord. Dit brengt ongelijkheid met zich mee voor de gemeente waar het gasveld is gelegen. De wetgever kan er voor zorgen dat er gelijke rechten zijn in alle vergunningentrajecten voor zowel de gemeente waar geboord wordt als waar het gasveld ligt.

Nieuw gasveld
Het winningsplan lijkt te laten zien dat er sprake is van een nieuw gasveld, zie o.a. de kaartjes op de pagina's 12 en 13. U geeft het gasvoorkomen ook een eigen naam: "Oldelamer-West".

Op de website NLOG.nl is momenteel enkel een gasveld zichtbaar dat bijna volledig onder grondgebied van Weststellingwerf is gesitueerd. Het gasveld Oldelamer-West is niet zichtbaar.
Als het een nieuw veld is, dan moet er eerst een proefboring worden uitgevoerd zodat kan worden vastgesteld of het gas winbaar is en om de onzekerheden in het winningsplan te kunnen verkleinen.

Het nieuwe veld ligt op hele korte afstand van het natura 2000 gebied de Rottige Meenthe/Brandemeer. De bodemdalingskom loopt tot in het natura 2000 gebied. De onderzoeken laten zien dat er geen natuureffecten zijn door de gaswinning, maar de praktijk zal moeten uitwijzen of dit klopt. Wij vinden dat zulke zware ingrepen als gaswinning niet in of op korte afstand van de een natura 2000 gebied (zijnde de meest zwaar beschermde en dus kwetsbare natuurgebieden) zouden moeten plaats vinden.

Ontwikkeling voldoet niet aan het Voorzorgsbeginsel
Gaswinning brengt risico's met zich mee, zowel qua bodemdaling als bodemtrilling. Getuige ook de uitgebreide risicoanalyse en beoordelingsmechanismes op dit gebied.
Veiligheid moet wat de gemeente betreft boven alles gaan. De ontwikkeling voldoet daarmee niet aan het voorzorgsbeginsel. Wij vinden daarom dat u het instemmingsbesluit moet afwijzen.

gemeente
Weststellingwerf

Kleine velden beleid
In onze gemeente is een aanzienlijke toename van de gaswinactiviteiten in de afgelopen 2 jaar. Volgens het kleine velden beleid leidt de vermindering van de productie in Groningen niet tot een toename bij de kleine velden. Daar wordt in algemene zin in onze gemeente en dus ook specifiek ten aanzien van het winningsplan Oldelamer niet aan voldaan. U handelt dus in strijd met het kleine veldenbeleid. Indien u van mening bent dat daarvan geen sprake is dan ontvangen wij van u graag een cijfermatige onderbouwing waaruit blijkt er geen sprake is van een toename aan gaswinning in onze gemeente op dit moment en in de (nabije) toekomst.

Extra voorwaarden
Zou u in afwijking van onze bovengenoemde zienswijzen toch instemmen met de gaswinning dan verzoeken wij u extra voorwaarden op te nemen ten aanzien van onderstaande onderwerpen.

Baten terugvloeien naar winningsgebied.
Gaswinning kan gepaard gaan met nadelige gevolgen voor inwoners door hinder, overlast en schade aan eigendommen. U dient zorg te dragen voor een goede verdeling van lusten en lasten bij mijnbouwactiviteiten, waarbij er ook baten terugvloeien naar het winningsgebied.

U geeft hiertoe in uw ontwerp instemmingsbesluit het volgende aan:
"In zijn brieven aan de Tweede Kamer (...) heeft de minister de toezegging gedaan om samen met de energiesector, overheden en maatschappelijke organisaties de lusten- en lastenverdeling voor mijnbouw, hernieuwbare energie en het hoogspannings- en gastransportnet te verkennen".

U verwijst verder naar de gedragscode kleine velden en stelt daarbij dat de minister er vanuit gaat dat Vermilion zich inzet voor de omgeving en daarover ook communiceert met de omgeving.

U bent verantwoordelijk voor een goede verdeling van lusten en lasten. Dat u ervanuit gaat dat Vermilion zich inzet is wel erg vrijblijvend. Wij hebben inzake de ontwikkelingen op gaswinlocatie Oldelamer geen gesprekken gevoerd met Vermilion over een project afstemmingsprogramma en/of afspraken gemaakt over de wijze van invulling van de bijdrage van Vermilion aan de omgeving.
Wij vinden dat u moet regelen welk deel van verdiensten terugvloeit naar de nabije omgeving van een gaswinlocatie. Wij vragen u hiertoe voorwaarden in het instemmingsbesluit op te nemen.

Ontbreken schadeprotocol Kleine Velden
Er is op dit moment (nog) geen uniforme schaderegeling voor de kleine velden. Er zijn al wel flink wat stappen gezet in de ontwikkeling van de nieuwe regeling, maar die regeling is er nog niet.
Wij vinden dat de winning niet mag worden gestart totdat het nieuwe schadeprotocol er daadwerkelijk is en de inhoud helder is. Wij verzoeken u dit als voorwaarde aan het winningsplan te koppelen.
Voorts is voor zover bekend de huidige insteek van het nieuwe schadeprotocol dat de omgekeerde bewijslast daarin niet wordt opgenomen. Gelijkheid op dit onderdeel is iets wat maatschappelijk zeer sterk leeft. Wij adviseren u de omgekeerde bewijslast alsnog op te nemen in de nieuwe schaderegeling.

Verbetering meetnetwerk.
Gelijk aan de voorwaarde bij gaswinlocatie Weststellingwerf vinden wij ook dat u op locatie Oldelamer als voorwaarde aan Vermilion moet opleggen dat er 3 versnellingsmeters rond het gasveld moeten worden geplaatst. Wij zien niet in waarom er een onderscheid tussen (de voorwaarden van) beide gasvelden zou moeten worden gemaakt.
Met het plaatsen van de versnellingsmeters kan deels tegemoetgekomen worden aan het gevoel van onzekerheid wat bestaat omtrent gaswinning.

Communicatie
Voor zover wij kunnen overzien zijn de omwonenden niet actief geïnformeerd over het winningsplan Oldelamer bij de start van het traject bij uw ministerie.
De praktijk is nu dat, vanwege de advisering op het winningsplan, de gemeente al wel op de hoogte is maar de omwonenden niet. De gemeente moet dan voor de afstemming en communicatie met de omwonenden zorgen. Dit is een onwenselijke gang van zaken.
Over nieuwe ontwikkelingen t.a.v. gaswinning moet goed worden gecommuniceerd aan de voorzijde van dat proces. Dus bij start van het traject om te komen tot een winningsplan en de bijbehorende omgevingsvergunningen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,

de secretaris, de burgemeester,

Zienswijzen 0001 tot en met 0018

Aanhef :
Voorletters :
Tussenvoegsel :
Achternaam :
Spreekt in als :

Straat :
Huisnummer :
Toevoeging :
Postcode :
Woonplaats :
Telefoon :
E-mail :

Nieuwsbrief :

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het Ontwerp-instemmingsbesluit?

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
Het gaat in het algemeen over bodemdaling als gevolg van dit winningsplan. Specifiek over de onzekerheid over de schadevergoeding aan de woningen in relatie met de te verwachten bodemdaling.
Tot nu toe ligt de bewijslast bij de eigenaar van het pand. De wetgeving is niet zodanig veranderd dat er sprake is van omgekeerde bewijslast: de eigenaar van het pand moet aantonen dat de schade is ontstaan door bodemdaling als gevolg van gaswinning.
Het belangrijkste punt dat over het hoofd wordt gezien, is het ontbreken van een schadevergoedingsregeling bij bodemdaling voor dit gebied.

Het strijdige belang met de gemeentebestuur Fryske Marren en Weststellingwerf is eveneens een belangrijk aandachtspunt. In het kader van de energietransitie moet zo min mogelijk gas gebruikt worden. We schakelen vooral over naar groene, schone energie. Dit standpunt is niet in overeenstemming met gaswinning in het veld Oldelamer. Aardgaswinning in dit gebied tast onze kwaliteit van leven aan: er bestaat angst bij de inwoners dat leidt tot psychische klachten.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Aanhef :
Voorletters :
Tussenvoegsel :
Achternaam :
Spreekt in als :

Straat :
Huisnummer :
Toevoeging :
Postcode :
Woonplaats :
Telefoon :
E-mail :

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het Ontwerp-instemmingsbesluit?

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
De meting naar bodemdaling wordt eenmaal in de tien jaar uitgevoerd. Ik ben van mening dat in gaswinningsgebieden vaker gemeten moet worden.
Ik stel voor jaarlijks te meten bij meetpunten op huizen, bebouwing in Delfstrahuizen en Echtenerbrug waar bebouwing gefundeerd is op de eerste en tweede zandlaag en houten palen.
De fundering van veel woningen bevindt zich op de eerste zandlaag, die erg dun is. Deze woningen zijn daarom kwetsbaar voor bodembeweging. Jaarlijkse meting bevordert tijdig ingrijpen om schade te voorkomen.

Aanhef :
Voorletters :
Tussenvoegsel :
Achternaam :
Spreekt in als :
Straat :
Huisnummer :
Toevoeging :
Postcode :
Woonplaats :
Telefoon :
E-mail :

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het Ontwerp-instemmingsbesluit?

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?
Ik vind de uitnodigingbrief aan de bewoners onduidelijk en misleidend. Het feitelijke gasveld waar het om gaat ligt niet in Oldelamer, maar grotendeels onder het Tjeukemeer.
Wanneer de uitnodiging duidelijker was geweest en de naamgeving winningsplan Tjeukemeer was geweest, waren meer omwonenden naar deze informatiebijeenkomst gekomen.

Aanhef:
Voorletters:
Tussenvoegsel:
Achternaam:
Spreekt in als:

Straat:
Huisnummer:
Toevoeging:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoon:
E-mail:

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerp instemmingsbesluit?
-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
Ik ben van mening dat het draagvlak voor dit besluit aanzienlijk is afgenomen in het licht van de gevolgen van de gaswinning in Groningen en dat het in dit licht niet meer in het publieke belang is om dit soort plannen voor besluitvorming voor te stellen. Immers er is vandaag de dag voldoende aanbod aan internationaal gas zowel als LNG in de huidige vorm. Er is dus geen aanleiding gezien dit aanbod om lokaal te winnen in een omgeving waarvoor het draagvlak inmiddels is verdwenen. Het winningsgebied is bijzonder klein en het draagvlak onder de bevolking is zoals opgemerkt, afwezig. Om het anders te zeggen: "je moet niet een heel varken willen slachten voor één keer erwtensoep".

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?
Mijn woning bevindt zich in het hart van het voorgenomen winningsgebied. Ik vrees schade aan mijn verbouwde boerderij van ca. 1820. Deze boerderij staat op de rand van het Tjeukemeer in het zand tegen de dijk en bijna met de "voeten in het water ".

Zijn er nog andere zaken die u naar voren wilt brengen?
Mocht de winning onverhoopt plaatsvinden, dan verlang ik dat er voorafgaand aan de winning een nulmeting plaatsvindt van de bouwkundige staat van mijn woning, zodat eventuele schade achteraf eenvoudig en objectief kan worden vastgesteld.

Gelet op bovenbeschreven overwegingen heb ik ernstig bezwaar tegen de voorgenomen winning.
Daarom verzoek ik de minister het winningsbesluit niet te willen goedkeuren

Aanhef:

Voorletters:
Tussenvoegsel:
Achternaam:
Spreekt in als:

Straat:
Huisnummer:
Toevoeging:
Postcode:
Woonplaats:

Telefoon:
E-mail:

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerp instemmingsbesluit?
-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?
Onze gebouwen staan op de locatie van het voorgenomen winningsplan. Wij willen zekerheid dat schade als gevolg van trillingen en bodemdaling volledig en ruimhartig wordt vergoed. Wij willen geen "Groningse toestanden".

Zijn er nog andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Aanhef:
Voorletters:
Tussenvoegsel:
Achternaam:
Spreekt in als:

Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoon:
E-mail:

Zienswijze:

Staan er naar uw mening onjuistheden in het ontwerp winningsplan?
Het ontbreekt aan een duidelijk feitenlijstje van de voors- en tegens van dit voorgenomen winningsplan. Dan doel ik niet alleen op de trillingen en de bodemdaling, maar ook op bijvoorbeeld de financiële voors- en tegens: de bodemdaling is een feit, en er worden mooie schattingen van gemaakt, maar je hoort niemand over de omvang van de schade die de bodemdaling veroorzaakt. Er is nog te veel onduidelijk om een verantwoord besluit te kunnen nemen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?
-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u dit toelichten?
-

Zijn er nog andere zaken die u naar voren wilt brengen?
-

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

25 NOV 2019

Betreft: zienswijze winningsplan Oldelamer

Datum: 1 december 2019

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een zienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Incomplete terinzagelegging
Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Verder wordt in het ontwerp-instemmingsbesluit melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die

stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kosteninefficiënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en 'in het wilde weg' gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion zeggen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in

dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die verontreiniging zich ook heeft uitgespreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico is. Ik zal het Wetterskip Fryslân dan ook informeren en wijzen op deze risico's.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt

van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Handtekening

Naam .....

Adres .....

29 NOV 2019

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: pro formazienswijze Winningsplan Oldelamer

Datum: 28 november 2019

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een pro formazienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe nadelige invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Ik verzoek u mij een termijn van acht weken te gunnen voor het indienen van nadere zienswijzen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Hoogachtend,

Rijksdienst voor ondernemend Nederland
Bureau Energiezaken
Postbus 91344
2509 AC Den Haag

Datum: 30 december 2019
Betreft: GW84-OIB-0008

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een zienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Incomplete terinzagelegging

Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Verder wordt in het ontwerp-instemmingsbesluit melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die

gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

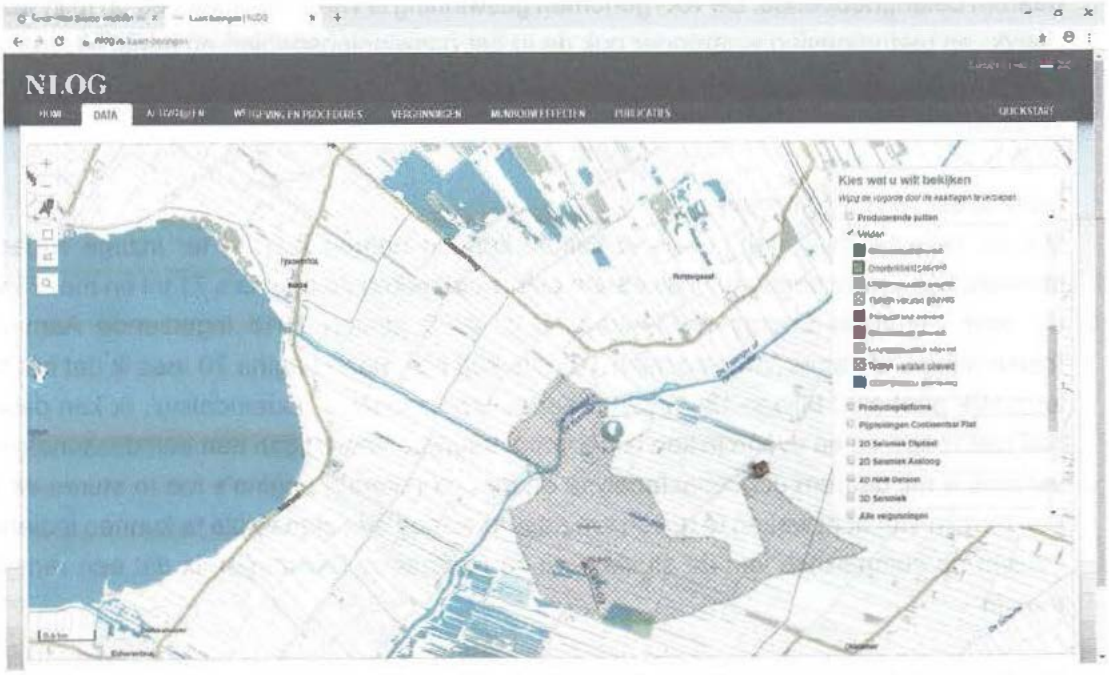

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kostenineffiçiënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en 'in het wilde weg' gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion zeggen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter

plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die verontreiniging zich ook heeft uitgespreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico is. Ik zal het Wetterskip Fryslân dan ook informeren en wijzen op deze risico's.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij

slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

29 NOV 2019

Betreft: zienswijze winningsplan Oldelamer

Datum: 28 november 2019

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een zienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.
Waar in deze zienswijze over 'ik' wordt gesproken, betreft dat het standpunt van de ondertekenaars van deze zienswijze, dat zij namens de Stichting Tegengas Tjeukemeer naar voren brengen.

Incomplete terinzagelegging
Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Verder wordt in het ontwerp-instemmingsbesluit melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het

winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

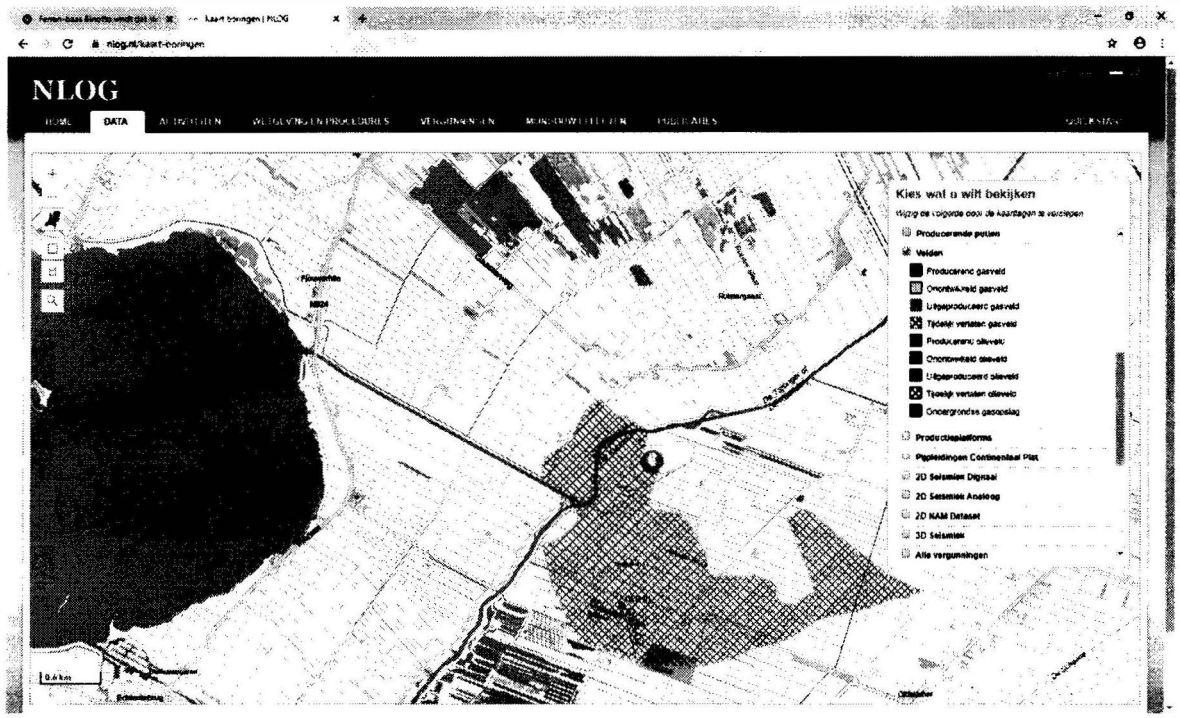

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kosteninefficiënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee

te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid

kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en 'in het wilde weg' gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is

gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion zeggen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die

verontreiniging zich ook heeft uitgespreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico is. Ik zal het Wetterskip Fryslân dan ook informeren en wijzen op deze risico's.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Handtekeningen voorzitter en secretaris

Naam

Adres

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
Betreft: zienswijze winningsplan Oldelamer

03 DEC 2019

Datum: 1 december 2019

Geachte heer, mevrouw,

Het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ligt ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019, zoals aangekondigd in de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722. Bijgaand ontvangt u mijn zienswijze tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen, waterstaatswerken en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Incomplete terinzagelegging

In het ontwerp-instemmingsbesluit wordt melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande

put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kosteninefficiënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.
Dit winningsplan moet integraal worden afgewogen met alternatieven op zee, inclusief waterstofproductie.

Nederland staat voor grote investeringen om de zeewering en boezemwaterkeringen te versterken zodat ons land bewoonbaar blijft bij klimaatveranderingen en zeespiegelstijging. Gaswinning in een veenweidegebied versterkt de bodemdaling die ook autonoom optreedt als gevolg van veenoxidatie. Voor schade aan bebouwing zijn dan meerdere partijen aansprakelijk. De juridische positie van een individuele burger is daarin zwak omdat overheden en delfstofwinners naar elkaar

kunnen wijzen. Het instellen van en schadefonds waarop burgers snel een succesvol een beroep kunnen doen, is m.i. een vereiste bij het ontwerp instemmingsbesluit.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde

hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion voorspellen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die verontreiniging zich ook heeft verspreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico voor de volksgezondheid is.

De delfstofwinner heeft geen verplichting om in het winningsplan te vermelden of er waterinjectie zal plaatsvinden. Juist de waterinjectie in de diepe ondergrond heeft in Friesland al geleid tot aardbevingen. In de adviezen en effectbeoordeling bij het winningsplan is waterinjectie niet behandeld. De lange termijn effecten van (herstel) van drukverlies in lege gasvelden zijn onvoldoende in beeld gebracht om de risico's op trillingen en aardbevingen op lange termijn te kunnen beoordelen.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar

vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Handtekening. .....

.....

Naam..... .....

.....

Adres..... .....

.....

LTO NOORD

Vestiging Drachten

04 DEC 2019

Ministerie van Economische zaken en klimaat
Inspraakpunt winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Doorkiesnummer: 088 - 88 86 666 Datum: 02 december 2019 Referentie: 03019/fr/rv-nv
Faxnummer: 088 - 88 86 660

Betreft: zienswijze
ontwerp
instemmingsbesluit
Oldelamer

Geachte heer, mevrouw,

Met het oog op de belangen van onze leden in en rond het projectgebied brengt Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Noord hierbij een zienswijze naar voren aangaande "Ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer". De hierna volgende zienswijze is in nauw overleg met de afdelingen Heerenveen en Lemsterland van LTO Noord, alsmede de daar gevestigde leden tot stand gekomen.

Algemeen
LTO Noord ziet aanleiding voor een zienswijze op dit instemmingsbesluit, omdat in relatie tot dit besluit ook agrarische belangen op het spel staan. Het landgebruik boven de winning is agrarisch, hetgeen ons tot de conclusie brengt dat in potentie er zowel voor de agrarische productie als voor de agrarische onroerende goederen gevolgen zouden kunnen worden ervaren van de winning van gas in de ondergrond. Wij vinden in zijn algemeenheid dat voor deze agrarische belangen in het voorliggende besluit weinig oog is. Tevens zijn wij van mening dat in het besluit onvoldoende blijk wordt gegeven van het besef dat er onder burgers en boeren, gelet op de ontwikkelingen in Groningen, een forse deuk is geslagen in het vertrouwen in partijen die verantwoordelijkheid dragen rond de winning van aardgas. Deze waarneming geeft ons reden om ons met een zienswijze in de discussie te mengen en vanuit agrarisch perspectief een aantal zaken te adresseren.

Waterhuishouding
In het winningsplan wordt aangegeven dat door gaswinning (verleden en toekomst samen) een beperkte bodemdaling van ca. 3 cm zal optreden.
Indien men dit afzet tegen de potentiele bodemdaling van gebieden met veengrond (oxidatie en klink) lijkt dit weinig, maar desondanks dat is de agrarische sector over deze ontwikkeling zeer bezorgd. Het is namelijk de combinatie van zaken die er voor kan zorgen dat kritische drempels worden overschreden. Met als potentieel gevolg dat bodemdaling als gevolg van gaswinning een voor agrarische productie benodigde optimale waterhuishouding frustreert.

In het instemmingsbesluit wordt een en ander in onze ogen gebagatelliseerd en ontbreken sturende elementen die er richting Vermillion op toe zien dat zaken geborgd worden.
In het verlengde van het voorgaande wil LTO Noord dan ook aandacht vragen voor bodemdaling en de doorwerking daarvan uitgedrukt in waterhuishoudkundige consequenties die mogelijk doorwerken naar het agrarisch belang. Dit betekent concreet dat wij pleiten voor gedetailleerde vaststelling van de nulsituatie in relatie tot maaiveldniveau en het niveau van de eerste bodemlaag onder het veen, alsmede onafhankelijke monitoring van de ontwikkelingen aangaande deze twee parameters.

Bodemtrilling
In de verschillende documenten die ter inzage liggen wordt aangegeven dat de kans op schadeveroorzakende aardbevingen klein is. Wij vinden het lastig om te beoordelen hoe zaken zich zullen ontwikkelen. Het moge echter duidelijk zijn dat de zorgen van agrarische ondernemers met gebouwen en bouwwerken in het gebied, niet weggenomen worden met de opmerking dat het allemaal wel mee zal vallen. Termen als vertrouwen en gevoel van veiligheid zijn in het geding. De ervaring leert dat er in de gaswinningsgebieden dikwijls grote zorgen leven over de mogelijkheid van schade aan en waardevermindering van (met name) onroerende zaken ten gevolge van gaswinning. Het is dan ook frustrerend om in de stukken te lezen dat er niet voor gekozen wordt om de nulsituatie (desnoods steekproef gewijs) vast te leggen en zowel versnellingsmeters als tiltmeters te installeren. Hiermee zou volgens het adagium van "meten is weten" objectief kunnen worden vastgesteld of en in hoeverre de bodem beweegt als gevolg van de gaswinning.

<u>Inzet van TILT meters</u>
Burgers bevinden zich op het kantelpunt dat ze naast de analyse van deskundigen ook graag een eigen oordeel naast die van deskundigen willen kunnen leggen. Metingen die toegankelijk zijn voor meerdere partijen en door meerdere partijen gedeeld worden, kunnen het verschil tussen beide oordelen in balans brengen. TILT monitoren meten naast de grondversnelling de scheefstand op een bepaalde locatie. Ze kunnen ons op weg helpen om ervaringen en kennis op te doen om een eventuele causaliteit te vermoeden of (in een later stadium) te bevestigen. Daarnaast constateert LTO Noord dat banken en verzekeraars geïnteresseerd zijn in risicoanalyses om in geval van investeringen bij klanten na te gaan of de aflossingen en afschrijvingen gelijke pas houden met de waarde van het onderpand op langere termijn in relatie tot schade aan het pand door bevingen. TILT monitoren zijn geschikt om deze risicoanalyse te ondersteunen. Naast het meten van versnellingen (KNMI) moet ook de tilt/hoekverkanteling gemeten worden om de effecten van de bevingen te kunnen aantonen. Met tiltsensoren kan daadwerkelijke ontstane schade worden meten. Deze meten hoogfrequent met 100 tot 400 keer per seconde en op 1/25.000ste graad nauwkeurig en registreren telkens weer, beving na beving, hoe op den duur huizen van positie veranderen. Tiltsensoren kunnen ook een sluimerende opbouw van schade inzichtelijk maken, lang voor dat deze voor het oog waarneembaar is. Naast het meten van de versnelling is namelijk ook de positie van het huis - dus hoe het is 'teruggekomen'- na bevingen, belangrijk. Er wordt niet gesteld dat het KNMI niet goed meet maar anders: er is meer behoefte aan nauwkeurigheid en gerichtheid op schade/veiligheid. Doel moet zijn om met de diverse technieken en specialisten te komen tot de Best Practice voor alle problematieken.

Wij vragen u in lijn met onze opmerkingen om de nulsituatie vast te leggen en op grond van een met de agrarische sector vast te stellen monitoringsplan, over te gaan tot zowel de plaatsing van versnellingsmeters als tiltmeters.

Schade en bewijslast
In het verlengde van het voorgaande opmerkingen is er onder de overige burgers, maar ook onder de agrarische ondernemers frustratie over het feit dat in relatie tot de afhandeling van schade tot op heden verwezen wordt naar de regels van Burgerlijk Recht. Wij achten het van groot belang dat vooraf duidelijk geregeld wordt dat eventuele

schadeclaims vlot en adequaat worden afgehandeld. En dat over de afhandeling van eventuele schade duidelijk gecommuniceerd wordt zodat getroffenen maximaal worden ontzorgt. Ondanks het feit dat het hier om een winning gaat waar de impact in de vorm van schade klein wordt geacht, gaan wij er vanuit dat de omkering van de bewijslast binnen de Mijnbouwwet van toepassing kan worden verklaard, om daarmee een belangrijk deel van het wantrouwen onder de bevolking tegen gaswinning te kunnen wegnemen.

Toepassing van de route schadevergoeding via het Burgerlijk Recht gaat uit van een duidelijk en direct causaal verband in de relatie tussen gaswinning en schade. Dit terwijl uit praktijkvoorbeelden in bijvoorbeeld de provincie Groningen blijkt dat de werkelijkheid veel gecompliceerder kan zijn. Wij zijn derhalve van mening dat u om die reden de omkering van bewijslast van toepassing moet verklaren; zeker in geval wanneer u de motivering van de winningsvergunning vanuit nut en noodzaak mogelijk wilt gaan maken. Ook in verband met de rechtsongelijkheid met winningsgebieden elders in het noorden, vragen wij u over te gaan tot het van toepassing verklaren van omgekeerde bewijslast.

Hydraulisch stimuleren (fracking)
In de stukken komt naar voren dat het in het verleden lastig is gebleken om het gas ter plaatse van de twee bestaande bronnen uit het gesteente te krijgen. De reservoirdruk is te laag voor natuurlijke stroming. Het is vanuit het boerenverstand geredeneerd niet vanzelfsprekend dat winning vanuit de nieuwe boring (in hetzelfde gasveld) in dat opzicht een ander karakter zou hebben. Het is daarom denkbaar dat om reden van het verhogen van de efficiëntie, Vermillion hier kiest voor het toepassen van hydraulische stimulatie(fracking). Het toepassen van dergelijke technieken gaat gepaard met een aantal risico's, waarop SodM in eerdere adviezen bij andere winningen heeft gewezen.
Deze risico's betreffen;
• het verlies van de integriteit van de afsluitende lagen;
• het verlies van integriteit van de put;
• het optreden van bevingen;
• de blootstelling van mens en milieu aan chemicaliën.

Zoals eerder betoogd vindt boven de gaswinning Oldelamer agrarische productie plaats. Hier wordt voedsel geproduceerd. Om zeker te weten dat de kwaliteit van die productie of de beelden die consumenten daar bij hebben, niet in het geding is, zou je risico's moeten uitsluiten. De enige valide manier om dat te doen is door af te zien van het gebruik van Fracking. Wij zijn van mening dat de Minister zich in dit instemmingsbesluit moet uitspreken dat nu of in de toekomst bij de gaswinning Oldelamer ten principale van de techniek van Fracking wordt afgezien.

Tot slot

Het mag duidelijk zijn dat de agrarische sector tegen de verlenging van de bestaande gaswinning is en tegen uitbreiding van het gaswinningsgebied. Hiermee zijn wij tegen het voorliggende instemmingsbesluit.
Samengevat om de volgende redenen:

- Er wordt geen 0-meting uitgevoerd m.b.t. bodemdaling en bodembeweging
- Er wordt niet op bodembeweging gemonitord
- Er is geen sprake van omgekeerde bewijslast
- Schade vergoeding door toepassing van het Burgerlijk recht is te kort door de bocht
- Er wordt ruimte gelaten om gebruik te maken van fracking om het gas te kunnen winnen

Wij hopen u met onze zienswijze van dienst te zijn in het zoeken naar een afgewogen besluit en daarmee een gedragen wijze van winnen van aardgas.

Hoogachtend,
Namens LTO Noord

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Oldelamer
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

04 DEC 2019

Naam:

Adres:

Plaats en datum: Oldelamer 3-12-2019

Betreft: zienswijze inzake ontwerp instemmingsbesluit dd 19 oktober 2019 over 'winningsplan Oldelamer ' door Vermilion Energy Netherlands B.V. (hierna: Vermilion)

Geachte heer, mevrouw,

Als belanghebbende wil ik onderstaand mijn zienswijze kenbaar maken:

Ter beoordeling of met een winningsplan kan worden ingestemd, wordt het winningsplan getoetst aan artikel 36, eerste lid, van de Mbw. De minister kan slechts geheel of gedeeltelijk instemming weigeren of daaraan voorschriften of beperkingen verbinden:

a. indien het in het winningsplan aangeduide gebied door onze minister niet geschikt wordt geacht voor de in het winningsplan vermelde activiteit om reden van het belang van de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan;
b. in het belang van het planmatig gebruik of beheer van delfstoffen, aardwarmte, andere natuurlijke rijkdommen, waaronder grondwater met het oog op de winning van drinkwater, of mogelijkheden tot het opslaan van stoffen;
c. indien nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan;
d. indien nadelige gevolgen voor de natuur worden veroorzaakt.

Ten aanzien van lid a:
Voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit ervan.
Voor mij als belanghebbende is het belangrijk dat mijn woning beschermd wordt tegen de gevolgen van gaswinning in mijn omgeving. Een huis is allereerst een thuis, biedt geborgenheid en veiligheid.

De Hoeve, Oldelamer) maar het geheel en de onderlinge invloed hierop is niet/onvoldoende meegenomen in de risicobeoordeling. Het veld Oldelamer is eerder in gebruik geweest en daarna is de put "tijdelijk verlaten". Mijnbouwschade is een lastig te bewijzen vorm van schade. De Tcbb zegt hierover dat het causale verband lastig is aan te tonen en dat een bouwkundige opname nuttig kan zijn. Zeker in gebieden die ingrepen in de waterhuishouding kennen. (brief Tcbb 6 september 2019) Omdat mijn woning andere gebouw kenmerken heeft dan dat van mijn buren en ook de ondergrond varieert (diepte van keileem lagen, zandlagen en veenpakketten) is voor mijn huis niet specifiek te zeggen aan welke risico's het blootgesteld wordt. Het gegeven dat de Seismische Risico Analyse (SRA) uitkomt op een verwaarloosbaar risico is slechts een inschatting van het economisch risico op omvang van schade maar zegt niets over mijn individuele kans op schade. Een kans van 1% betekent nog steeds dat 1 huis op de 100 huizen schade kan oplopen .

T.a.v. d: Nadelige gevolgen voor de natuur

De gaswinlocatie Oldelamer ligt nabij de natuurgebieden van het 'Staatsbosbeheer' en specifiek nabij de natuurgebieden van de 'brandemeer en rottige meente'. Gaswinning heeft o.a. effect op de waterhuishouding en de stikstofbelasting op natuurgebieden. In een gebied waarin veel geld geïnvesteerd is om de zgn. 'natte as' te creëren met de natuurgebieden van de Weerribben/Wieden en de Rottige Meente' kan dit niet buiten beschouwing van het ontwerp instemmingsbesluit vallen. Daarnaast kenmerkt het gebied zich met stuwwallen en veenweidegebieden en ook dit heeft effect op risico's en doorwerking. Kennis van dit specifieke gebied zie ik niet opgenomen in de risicobeoordeling van de betreffende organisaties. Ook het winningsplan besteed hier slechts heel summier aandacht aan. De beoordeling van risico's in dit ontwerp-instemmingsbesluit zijn te beperkt genomen en de inzichten en kennis over effecten zijn inmiddels toegenomen. In het kader van verantwoorde mijnbouw vraag ik mij af of dit niet beter berekend en beoordeeld dient te worden. Dit plan lijkt niet beoordeeld te zijn m.b.t. de recente uitspraken van de Raad van State inzake Programma Aanpak Stikstof (PAS). Ik vraag mij af of dit niet had gemoeten en of dit consequenties heeft voor dit plan.

Het ontwerp instemmingsbesluit is strijdig met artikel 2 en in het bijzonder artikel 8 van het Europese Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)

Dit artikel betreft

Lid 1: "recht op eerbiediging van privé familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie."

Lid 2: "geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht door voor zover bij wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en

strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen"

Dit verdrag is direct van toepassing bij het ontwerp instemmingsbesluit zolang het ministerie onzorgvuldig omgaat met de instemming voor gaswinning activiteiten.

De onzorgvuldigheid is gelegen in het feit:

In het winningsplan wordt gesproken over een nieuwe boring .Echter deze plannen zijn weinig concreet gemaakt. Ik zie in de adviezen hierover ook weinig terug. Ik vraag mij af op er op basis van de huidige gegevens een adequate risicobeoordeling mogelijk is. Ik zie dit gegeven in ieder geval onvoldoende terug in de risicobeoordelingen tav bodemdaling en bodemtrilling.

Bebouwing in dorpen en wijken binnen een straal van 5 km vanaf de randen van het veld variëren sterk in bouwkundige eigenschappen, bijna geen huis is gelijk. In een groot deel van het gebied staan woningen gefundeerd op staal. De omgeving wordt gekenmerkt door oa veenweidegebied. Afgelopen jaar heeft dit al geleid tot problemen bij (oude) panden. (Steggerda). De regio wordt oa gekenmerkt door een keileemlaag die op verschillende dieptes voorkomt. Scheuring in deze laag geeft onherstelbare veranderingen geven in het landschap, in de waterhuishouding en aan de (historische) bebouwing. Deze schade is niet alleen aan panden maar ook aan het landschap. Als belanghebbende zie ik dit aspect niet terug in de beoordeling van de risico's. In Groningen heb ik gezien dat hele dorpen hun historische kenmerken verliezen ten gunste van economisch belangen. Het ontwerp instemmingsbesluit zou dan ook op bedreiging risico van deze cultuurhistorische waarden beoordeeld moeten worden. Dit lees ik niet terug.

Omdat gebouwen in mijn omgeving zo divers zijn stel ik dan ook dat 100% van alle panden in het gebied een bouwkundige meting van opstal en fundamenten krijgen inclusief agrarische bedrijfsobjecten zoals stallen, schuren en mestkelders. (Bij voorkeur NIVRE gecertificeerd). Dit om in een later stadium beter vast te kunnen stellen of er sprake is van schade door mijnbouw. De in het winningsplan gestelde verwaarloosbare kans op schade door toepassing van de SRA-beslisboom is slechts een schematische beoordeling op de omvangrijkheid van de economische schade in het algemeen en is voor mij als belanghebbende niet relevant. Iedere kans op schade dient serieus genomen te worden en alles in het werk gesteld om dit zo klein mogelijk te laten zijn en vaststelling van de schade zo eenvoudig mogelijk. Daarnaast stelt de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) in haar advies aan de Minister dat voor het aantonen van causaal verband tussen mijnbouw en schade een bouwkundige opname nuttig is.

"De Tcbb acht een dergelijke (bouwkundige) opname nuttig voor het geval nadien in de betreffende woning schade ontstaat tijdens of na de uitvoering van mijnbouwactiviteit. In dat geval zal de burger eenvoudiger een mogelijk causaal

verband met de mijnbouwactiviteit kunnen aantonen." Bron: advies Tcbb dd 6 september 2018

https://www.tcbb.nl/file/download/57087387/DOMUS-18236399-v5-22082018_Nulmeting_EZK.pdf

Een *representatieve* bouwkundige opname wordt echter afgeraden in dit advies.

De 'spelregels' over hoe er met schade door mij als belanghebbende wordt omgegaan zijn niet duidelijk en aan verandering onderhevig. Momenteel moet ik mij als belanghebbende nog wenden tot Vermilion. Dat er tot nu toe nog geen schade is toegekend door het bedrijf stelt allerminst gerust. Blijkbaar is het lastig om schade door gaswinning erkend te krijgen. Er is een advies schadeprotocol kleine velden maar dit is nog niet operationeel en gezien de opvattingen hierover onder deskundigen lijkt deze schaderegeling eerder een bureaucratische drempel op te werpen dan een vertrouwenwekkende hulp voor mij als belanghebbende. Daarnaast is het meetnetwerk in mijn omgeving volstrekt nog niet op orde. Omdat tijdens de winning de spelregels veranderd worden verzoek ik het ontwerp instemmingsbesluit pas te nemen minimaal totdat hier duidelijkheid over is.

Vooraf aan de winning moet duidelijk zijn voor mij als belanghebbende of er een waarborgfonds is en hoeveel procent van de omzet in dit schadefonds voor eventueel toekomstige schade wordt gereserveerd. Hierin dient ook verwerkt te worden het aspect van 'waardevermindering van woningen'. Ik lees hier in het ontwerp instemmingsbesluit niets over terug. Vanuit het 'zorgvuldigheidsprincipe' uit de Algemene wet bestuursrecht zou dit eerst duidelijk moeten zijn alvorens mij als belanghebbende wordt gevraagd naar mijn mening in de vorm van een zienswijze.

Lekkage van delfstoffen: conform de Mijnbouwwet artikel 34 en 36 wordt een ontwerp instemmingsbesluit begeleid door een paragraaf ter voorkoming van risico's voor veiligheid en milieu. Gezien de vele incidenten, die in de mijnbouwindustrie de laatste jaren bekend zijn geworden, is het noodzakelijk dat de afwerking en de afdichting van het reservoir wordt verbeterd, waardoor de risico's worden geëlimineerd. De effecten van deze risico's laten zich samenvatten in de vorm van zinkgaten (ernstige lokale bodemdaling), explosies, brand en milieuverontreinigingen. De milieuverontreinigingen laten zich samenvatten in verontreinigingen van de bodem, drinkwater, grondwater en de atmosfeer. Methaanemissies in de atmosfeer hebben een 26 keer groter broeikaseffect dan eenzelfde emissie van het verbrandingsproduct C02. De verontreinigingen hebben hun oorsprong tijdens het boorproces van de put. Grote spoeling verliezen tijdens de boring zijn een indicatie van lekkage paden langs de buitenkant van de put, die niet direct zichtbaar worden. In het winningsplan en het ontwerp instemmingsbesluit wordt niet ingegaan op de beoordeling van deze specifieke putten. Hierbij verzoek ik de minister om in zijn instemmingsbesluit in te gaan op de risico's als boven beschreven.

Op geringe afstand liggen meerdere kleine gaswinning velden: hetzij reeds in productie genomen hetzij nog plannen voor in productie name (o.a. Diever, De Hoeve, Vinkega, Noordwolde, Weststellingwerf, Oldelamer, Eesveen, Nijensleek). Ik stel dat het inschatten van risico's in zijn geheel beoordeeld dient te worden door het SodM en TNO. Dit is tot op heden niet gebeurd, terwijl er wel gewezen wordt op effect/invloed van de nabijgelegen velden Vinkega en Nijensleek. Gezien de optimistische prognoses van de producties in deze velden door Vermillon is de druk op deze specifieke regio groot. https://www.vermilionenergy.com/our-operations/europe/netherlands.cfm . Ik zie onvoldoende terug in hoeverre hiermee rekening is gehouden en in hoeverre geleerd is van de ervaringen in het Groninger veld om herhaling te voorkomen.

De overheid heeft het klimaatakkoord van Parijs ondertekend, en maakt plannen voor het uitfaseren van aardgas. Ook in het ontwerp Instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer wordt benadrukt dat gaswinning uit kleine velden zich in een afbouwfase bevindt. De intensivering en het aanboren van nieuwe gas voerende lagen is in dit opzicht strijdig. Ik vraag u derhalve nogmaals dit ontwerp instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer te vernietigen.

Handtekening:

Naam:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

04 DEC 2019

Betreft: Zienswijze ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer

Oldelamer, 29 november 2019

Geachte heer, mevrouw,

Inleiding

1. Hierbij dien ik een zienswijze in ten aanzien van het ontwerp-instemmingsbesluit winningsplan Oldelamer en de onderliggende stukken.

2. Van 25 oktober tot en met 5 december 2019 ligt het ontwerp-instemmingsplan ter inzage. Binnen deze termijn kan een zienswijze worden ingediend.

3. Ik heb begrepen dat Vermilion Energy Netherlands B.V. (Vermilion) een verzoek tot instemming met het winningsplan Oldelamer heeft ingediend bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat. Het winningsplan betreft het gasveld Oldelamer, gelegen binnen het gebied van de winningsvergunning Gorredijk. Een nieuw (c.q. geactualiseerd) winningsplan en een nieuw instemmingsbesluit zijn nodig om de gasproductie te kunnen herstarten.

Vermilion wil de productie uit gasveld Oldelamer hervatten. Onderdeel van het plan is een aftakking te boren vanuit een van de bestaande putten. Er is beoogd om gas te produceren uit een deel van het gasveld dat slecht door de bestaande twee putten (OLR-01 en OLR-02) is aangesproken. Met het winningsplan verzoekt Vermilion in te stemmen met een productie tot en met 31 december 2039.

4. Ik wens een zienswijze in te dienen en de volgende punten naar voren te brengen.

Woonsituatie

5. Ik ben woonachtig aan de in Oldelamer. Mijn woning is gelegen in een groen en weids veenweidegebied. Thans word ik geconfronteerd met hervatting van de gaswinning vanuit het gasveld Oldelamer.

De gaswinningslocatie bevindt zich op ongeveer 3 km van mijn woning en grenst direct aan het Natura 2000 gebied Brandemeer. Ik acht niet uitgesloten dat de gaswinning zal leiden tot bodemdaling, aardbevingen en daarmee waardevermindering van mijn onroerende zaken omdat de gaswinning een sterk waardedrukkend effect zal hebben.

De aardgaswinning

6. De gaswinningslocatie bevindt zich op relatief korte afstand van mijn woning. Mede gelet op de risico's van bodemdaling en aardbevingen vind ik hervatting van de gaswinning niet acceptabel. Er is geen zicht op een reële en volledige schadevergoeding mocht de gaswinning tot schade leiden.

Ik ben van mening dat er elders geschiktere alternatieve locaties zijn voor gaswinning die veel minder belastend zijn. Het gebied rond Oldelamer is uiterst kwetsbaar. Dit heeft te maken met het feit dat de grond ter plaatse bestaat uit veengrond.

Gelet op deze fysische omstandigheden en de historie is gaswinning op deze locatie (maatschappelijk) ongewenst.

Gaswinning zal leiden tot bodemdaling en bodembeweging, met daardoor verhoogde (gezondheids)risico's voor mens, dier en (onroerende) zaken. Gaswinning zal ook invloed hebben op de aantrekkelijkheid van het gebied er daarmee op de waarde van mijn woning voor een potentiele koper. Daarmee heeft de aardgaswinning directe gevolgen voor mijn woon- en leefsituatie. Ik ben van mening dat bij de keuze voor het traject niet, althans onvoldoende rekening is gehouden met mijn situatie.

7. Verder zal de aardgaswinning invloed hebben op de bodem in het gebied. Bijgaand zend ik u de link naar een deskundig bodemrapport van maart 2016 dat destijds is opgesteld met betrekking tot gaswinning in Oppenhuizen door ir Houtenbos.

https://cms.fnp.frl/cms/bijlagen_fnpsudwestfryslan/Bylage_1_Rapport_boaiembeweging_troch_gaswinning_Toppenhuzen.pdf

De situatie in Oldelamer is vergelijkbaar met de situatie in Oppenhuizen, omdat ook hier sprake is van veenweidegebied en de ondergrond vergelijkbaar is. Uit dit rapport volgt dat de aardgaswinning wel degelijk negatieve gevolgen heeft. Er is onvoldoende rekening gehouden met de kans op bodemdaling. De kans op bodemdaling is door Vermilion berekend aan de hand van de modellen van Geertsema en Van Opstal. In het rapport zijn andere modellen gebruikt bij de berekening van te verwachten bodemdaling. In het rapport staat dat de kans op bodemdaling groter is dan Vermilion aangeeft. Bovendien zou de feitelijke bodemdaling groter zijn dan in de stukken van Vermilion staat. In het kader van een zorgvuldige besluitvorming dient het conceptbesluit te worden heroverwogen aan de hand van de berekeningen van het rapport.

Er is bovendien onvoldoende rekening gehouden met de kans op aardbevingen. In het eerder genoemde rapport wordt ook geconcludeerd dat de kans op aardbevingen groter is dan Vermilion heeft aangegeven en er wordt in het rapport van een vergelijking gemaakt met het Bergermeer-veld.

M.e.r. beoordelingsbesluit

8. Ik ben verder van mening dat ten onrechte geen milieueffectrapport is opgesteld. Een verplichting om een milieueffectrapport op te stellen volgt mijns inziens rechtstreeks volgt uit de M.e.r-richtlijn (Hof van Justitie van 7 januari 2014 in zaak C-201/02, Wells, ECLI:EU:2004:12.).

Door deskundigen is aangetoond en aanvaard dat deze vormen van gaswinning welzeker een negatief effect hebben op de bodem en daarmee op de leefomgeving van zowel mens als dier.

Bij een dergelijke ingrijpende beslissing dient uitgebreid onderzoek plaatsvindt op basis van actuele gegevens op basis van de laatste stand van de techniek. Hierbij is dus uiterste zorgvuldigheid geboden. In dit geval is het onderzoek volstrekt onvoldoende geweest.

Het is niet redelijk mogelijke schade in verband met de gaswinning voor rekening en risico van omwonenden te laten. Het ontbreken van deugdelijk onderzoek naar de gevolgen van de gaswinning voor de omgeving acht ik een ernstige omissie. Hierin schiet het besluit reeds tekort.

Schadelijke gevolgen van de aardgaswinning

9. De - door de gaswinning - sterk verminderde uitstraling van woonomgeving heeft - zoals gezegd grote negatieve gevolgen voor de waarde van mijn woning. Daarbij speelt dat de enkele angst voor mogelijke bodemdaling reeds een aanzienlijk waardedrukkend effect heeft. Ik lijd op dit moment – al voordat het project is gerealiseerd - schade. Ik wens deze schade gecompenseerd te zien, wanneer de gaswinning ongewijzigd doorgang vindt.

Voorts dient het Ministerie dit gaswinningsproject in de buurt van het beschermde natura 2000 gebied Brandemeer niet toe te staan nu deze leidt tot, ondermeer, stikstofuitstoot.

10. Bij de voorbereiding van het winningsplan en het instemmingsbesluit is ten onrechte geen rekening gehouden met mijn (financiële) belangen en dat van andere omwonenden. De belangen zijn niet, althans onvoldoende meegewogen en enige reële compensatie of oplossing is niet aangeboden. Reeds dit gegeven maakt het voorliggend ontwerp-instemmingsbesluit ondeugdelijk en voor mij onacceptabel.

11. Ik betwist overigens dat de gaswinning rendabel is en werkelijk voorziet in een behoefte. In ieder geval kan reeds worden opgemerkt dat er breed maatschappelijke weerstand bestaat tegen het gebruik en het winnen van fossiele brandstoffen, zoals gas. Er is geen zwaarwegend en doorslaggevend belang om op deze locatie de gaswinning te gaan hervatten.

12. In de stukken wordt aangegeven dat uit onderzoek zou zijn gebleken dat de gaswinning geen grote invloed zal hebben op de bodemdaling en de risico's aanvaardbaar zijn. Dit standpunt wordt niet door alle onderzoekers en rapporten ondersteund. Ik verwijs naar het eerder genoemde rapport van Houtenbos. Ik bestrijd dan ook dat deze conclusie op grond van de wetenschappelijke stand van zaken gerechtvaardigd is.

13. Ik ben van mening dat te snel en op onjuiste, danwel onvolledige gronden en aannames geconcludeerd is dat de gaswinning op deze locatie gerealiseerd kan worden en geen schade veroorzaakt.

14. Ik ben dan ook van oordeel dat u aanvullend (wetenschappelijk) onderzoek zult moeten laten verrichten door onafhankelijk deskundigen naar de gevolgen van de gaswinning. In ieder geval dienen de uitkomsten van de deze onderzoeken afgewacht te worden voordat verdere besluitvorming plaatsvindt. Gelet op de ingrijpende ruimtelijke implicaties en de risico's is daar alle aanleiding voor. Het zorgvuldigheidsbeginsel brengt met zich mee dat u ten aanzien van dit aspect een breed en uitgebreid onderzoek dient uit te voeren, zeker gezien het grote maatschappelijke verzet dat tegen een dergelijke gaswinning bestaat. Bij de financiële afweging dient ook beslist de mogelijke schade aan gebouwen en landschap, de waardedalingen van woningen in de omgeving van en de (gezondheids)risico's zwaar meegewogen te worden.

15. Het voorgaande neemt echter niet weg dat ik mij uitdrukkelijk het recht voorbehouden om - eventueel in collectief verband - de gevolgen van aardgaswinning verder te laten onderzoeken door deskundigen en ik behoud mij het recht voor om aanvullend rapporten over dit aspect alsnog in procedure te brengen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande wordt uw Minister verzocht het voorliggende instemmingsbesluit niet vast te stellen, althans aan te passen zodat aan de - in deze zienswijze naar voren gebrachte - punten tegemoetgekomen wordt.

Hoogachtend,

STOP GASWINNING KLEINE VELDEN
GAS DrOvF
DRENTHE | OVERIJSSEL | FRIESLAND

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Inspraakpunt winningsplan Oldelamer

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

05 DEC 2019

Datum: 4 december 2019

Onderwerp: pro forma zienswijze

Geachte heer, mevrouw ,

Geachte heer/mevrouw,

Namens Stichting GAS DrOvF, correspondentie adres te , dien ik hierbij pro forma mijn zienswijze in tegen het ontwerp besluit gewijzigd winningsplan Oldelamer van de Minister van Economische Zaken en Klimaat dd 24 oktober 2019.

Deze pro forma wordt ingediend teneinde de termijn veilig te stellen. Graag verneem ik van u een redelijke termijn voor het aanvullen van de gronden.

Uw bericht wacht ik met belangstelling af.

Met vriendelijke groet,

Namens Stichting GAS DrOvF

Voorzitter

Adres gegevens: Stichting GASDrOvF • • email: info@gasdrovf.nl
Website: www.gasdrovf.nl • Kamer van Koophandel: 74203479 • Rekeningnr.: NL35RABO 0338 3568 59
Tevens te vinden op facebook : gasdrovf

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

04 DEC 2019

Betreft: zienswijze winningsplan Oldelamer

Datum: 1 december 2019

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een zienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Incomplete terinzagelegging

Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Verder wordt in het ontwerp-instemmingsbesluit melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die

stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

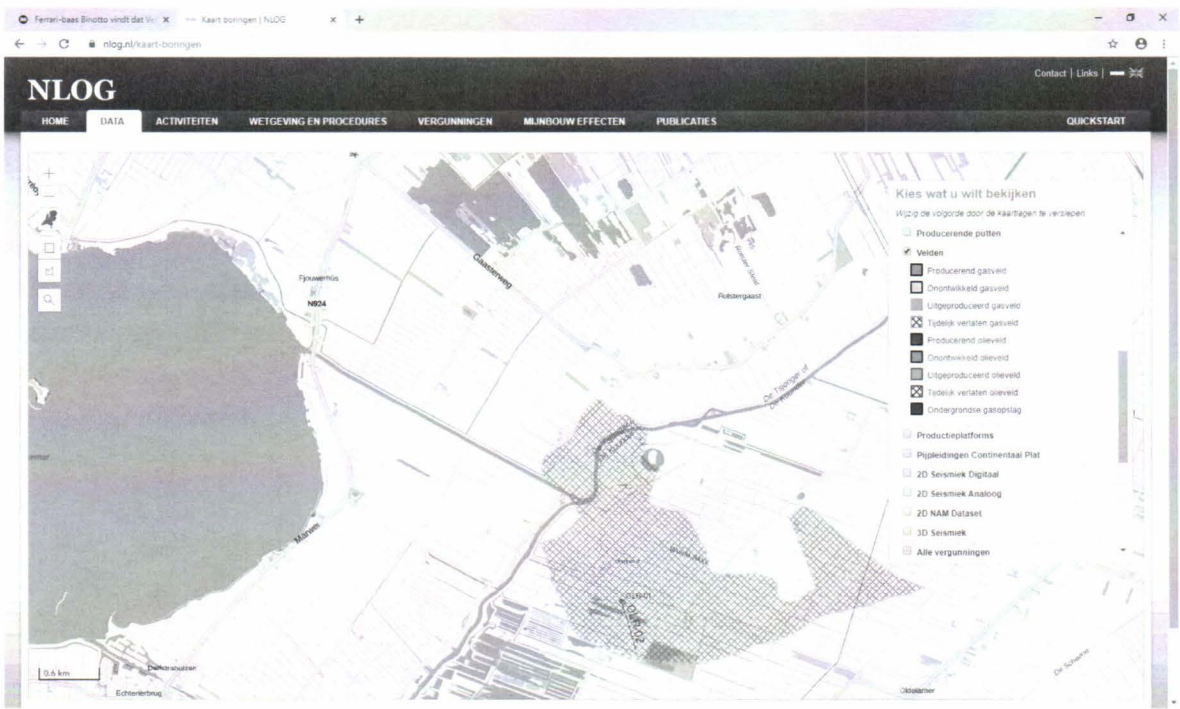

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kostenineffici‍ënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en 'in het wilde weg' gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion zeggen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in

dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die verontreiniging zich ook heeft uitgespreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico is. Ik zal het Wetterskip Fryslân dan ook informeren en wijzen op deze risico's.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt

van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Handtekening .. ..

Naam .....

Adres .....

5 FEB 2020

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: Aanvulling zienswijze

Datum: 20 Januari 2019

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van uw brief "Aanvullende informatie over de ontvangstbevestiging op uw pro-forma zienswijze" uw kenmerk DGKE-WO / 20000785, stuur ik u hierbij de aanvulling op de zienswijze;

Pagina 70 van het winningsplan vormt een verwijzing naar de los bijgevoegde bijlage met het rapport van RoyalHaskoning DHV. Het document van RoyalHaskoning DHV staat los van het winningsplan en de paginanummering loopt ook niet door van het winningsplan in het Rapport. De ontbrekende pagina's 71 tot en met 75 in het winningsplan betreffen financiële en bedrijfsgegevens die vertrouwelijk zijn. Deze pagina's vormen een losse bijlage bij het winningsplan (pagina 71 t/m 75) waarbij de pagina nummering wel doorloopt. De gegevens in deze vertrouwelijke bijlage vormen geen onderdeel van de ter inzage legging en worden niet openbaar gemaakt. Graag wil ik aangeven dat de inhoud van deze vertrouwelijke bijlage niet ten grondslag ligt aan het ontwerp-instemmingsbesluit.

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

In afwachting van uw reactie.

Hoogachtend,

Handtekening ....

Naam ....

Adres .....

04 DEC 2019

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Inspraakpunt Winningsplan Oldelamer
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Betreft: zienswijze winningsplan Oldelamer

Datum: 1 december 2019

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 24 oktober 2019 (nummer 57722) staat vermeld dat het ontwerp-instemmingsbesluit voor het Winningsplan Oldelamer ter inzage ligt van 25 oktober 2019 tot en met 5 december 2019. Bij deze dien ik een zienswijze in tegen dat ontwerp-instemmingsbesluit. U leest mijn naam en adresgegevens onderaan deze brief. Mijn woning en/of bedrijf bevindt zich in of in de nabijheid van het beoogde gaswinningsgebied. Ik ben daarom belanghebbende. De voorgenomen gaswinning is van directe invloed op mijn woon-, werk- en leefomgeving waaronder ook de in het gaswinningsgebied en aangrenzend aan het gaswinningsgebied gelegen landschappen en natuurgebieden moeten worden verstaan.

Incomplete terinzagelegging

Via de website www.nlog.nl heb ik kennis kunnen nemen van de ter inzage liggende stukken. Die zijn incompleet. In de eerste plaats ontbreken de pagina's 71 tot en met 75 van de door Vermilion Energy Netherlands B.V. op 9 januari 2018 ingediende Aanvraag Instemming Oldelamer Winningsplan. Aan de kop bovenaan pagina 70 lees ik dat het hier kennelijk gaat om ' bijlage 18: Gedetailleerde impactanalyse bodemdaling'. Ik kan daarop dus niet reageren en evenmin kan ik die impactanalyse voorleggen aan een deskundige. Ik verzoek u mij daarom die impactanalyse en de ontbrekende pagina's toe te sturen en mij een termijn van acht weken te geven om daarop alsnog een zienswijze te kunnen indienen. Gezien de complexiteit van de stukken en de naderende feestdagen is dat een redelijke termijn.

Verder wordt in het ontwerp-instemmingsbesluit melding gemaakt van een instemmingsbesluit van de toenmalige Minister van Economische Zaken van 14 juli 2004 (kenmerk ME/EP/UM/4015990) met het toenmalige Winningsplan Oldelamer. Ook dat instemmingsbesluit en de daarbij onderliggende stukken, zoals bijvoorbeeld het winningsplan, zijn niet ter inzage gelegd. Omdat het gepubliceerde ontwerp-instemmingsbesluit daarop voortborduurt en er standpunten worden ingenomen die gebaseerd zijn op deze eerdere besluitvorming, dien ik te kunnen kennisnemen van die

stukken om een deugdelijke zienswijze te kunnen indienen. Ook daarvoor geldt dat ik u bij deze verzoek mij het instemmingsbesluit van 14 juni 2004 met alle onderliggende stukken toe te zenden en mij een termijn van acht weken te bieden om daarop te kunnen reageren.

Aanvraag in strijd met beleid gaswinning

Bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft de Minister van Economische Zaken en Klimaat het beleid inzake gaswinning uit kleine velden kenbaar gemaakt. Kortweg komt dat beleid erop neer dat de gaswinning in bestaande kleine gasvelden wordt afgebouwd. Er worden geen nieuwe kleine gasvelden opgespoord en geopend voor winning. In het verleden heeft Vermilion gepoogd toestemming te krijgen voor proefboringen om en onder het Tjeukemeer, omdat zij vermoedde dat daar nieuwe kleine gasvelden te vinden zijn. In die pogingen is Vermilion echter niet geslaagd, vanwege verzet uit de nabije omgeving. Met het ter inzage gelegde winningsplan probeert Vermilion alsnog onder het Tjeukemeer naar gas te boren, via een bestaande put. Zij doet het daarbij voorkomen alsof er wordt geboord in een bestaand gasveld, te weten het gasveld Oldelamer waaruit tot 2014 gas gewonnen is. Dat is echter niet het geval. Het betreffende gasveld staat op de website www.nlog.nl nauwkeurig aangegeven en afgekaderd, zoals hieronder zichtbaar in een schermafdruk van die website.

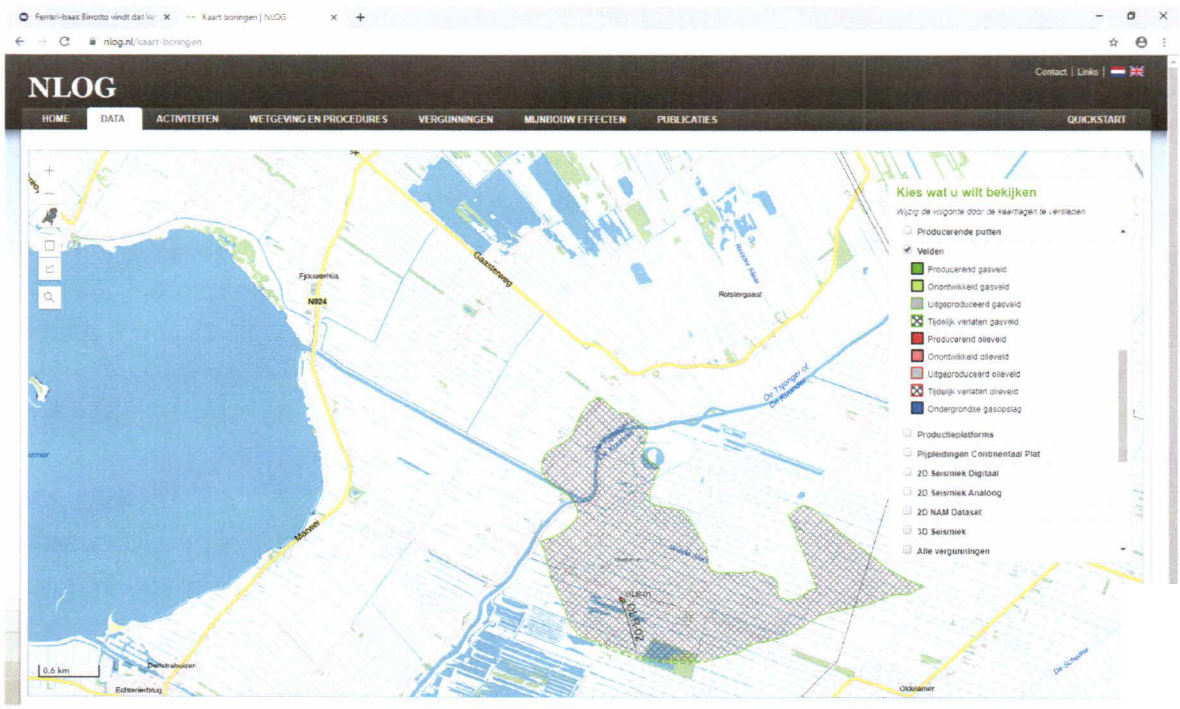

Vermilion heeft uit dat gasveld tot 2014 gas weten te winnen en nadien, om technische redenen niet meer. Kennelijk wogen de kosten niet langer op tegen de baten, voor het resterende gas dat aldaar te winnen was. Dat blijkt ook wel uit het feit dat Vermilion al in 2009 een milieueffectrapport heeft laten opstellen om dit gasveld te kunnen vullen met afvalwater uit andere gasvelden.

Uit figuur 2.2 in het Winningsplan en figuur 1 uit de effectbeoordeling van Royal Haskoning BHV van 4 oktober 2018, blijkt zonder meer dat een geheel nieuw gasveld, genaamd Oldelamer West, het object van de beoogde gaswinning is. Dit geheel nieuwe gasveld ligt grotendeels onder het Tjeukemeer en kan slechts worden bereikt met een extreem lange aftakking vanaf de bestaande putten, welke zichtbaar is op figuur 3.2 in het Winningsplan door middel van een aldaar aangegeven stippellijn. Dit gasveld ligt geheel los van het bestaande gasveld Oldelamer.

Het is zodoende zonneklaar dat Vermilion probeert via een bestaande put met een volstrekt kosteninefficiënte extreem lange aftakking een nieuw gasveld onder het Tjeukemeer probeert aan te boren. Door gebruik te maken van de bestaande put en het gasveld eveneens de benaming 'Oldelamer' te geven, doet zij voorkomen alsof sprake is van een voortzetting van bestaande gaswinning. Niets is minder waar. U wordt hier vakkundig om de tuin geleid. Met uw ontwerp-instemmingsbesluit bent u voornemens mee te werken aan het aanboren van een geheel nieuw gasveld, volkomen in strijd met het beleid zoals dat bij brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer is kenbaar gemaakt.

Gezien de eerdere pogingen van Vermilion om proefboringen om en onder het Tjeukemeer te verrichten, ligt het voor de hand dat zij vermoedt dat veel meer gas aanwezig is dan de nu door Vermilion ingeschatte hoeveelheid onder het nieuwe gasveld Oldelamer-West. Het zou niet de eerste keer zijn dat een bedrijf dat naar gas boort, eerst zich de toegang tot een nieuw gasveld probeert te verschaffen onder het mom van een beperkte winning, om vervolgens veel meer gas te winnen dan beoogd. Daarbij is het nog maar de vraag of iemand daarvan ooit in kennis wordt gesteld, dan wel daartoe de dan opnieuw vereiste vergunningen en instemmingen worden aangevraagd. Er vindt immers geen controle plaats op de daadwerkelijke winning, anders dan aan de hand van de door Vermilion aangeleverde wingegevens. Door de winbare hoeveelheid (te) klein voor te stellen, ontkomt Vermilion ook aan de verplichting om een milieueffectrapport te laten opstellen, welke verplichting niet geldt wanneer de productie nadien stapsgewijs wordt uitgebreid.

Ik ben daarom van mening dat Vermilion verplicht moet worden open kaart te spelen en zonder verborgen agenda's in haar winningsplan moet vermelden welke mogelijkheden zij in de toekomst nog meer ziet om gas te winnen om en onder het Tjeukemeer. Pas dan kan een weloverwogen besluit worden genomen.

Adviezen derden

De adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad, borduren voort op de veronderstelling dat wordt gewonnen uit een reeds bestaand gasveld, waar een grotere winning was voorzien dan de hoeveelheid gas die reeds is gewonnen en die met dit nieuwe plan alsnog gaat worden gewonnen. Om die reden achten deze instanties de winning dan ook doelmatig en efficiënt. Wat zij daarbij uit het oog verliezen, is dat Vermilion de winning in 2014 heeft stilgelegd, omdat die technisch niet langer uitvoerbaar was tegen aanvaardbare kosten. De totale hoeveelheid die zij voornemens was te winnen uit het gasveld op het vaste land, bleek dus niet haalbaar. Dat is de enige reden waarom zij gestopt is en nu met een nieuw Winningsplan komt. Dit nieuwe Winningsplan ziet op een nieuw gasveld, waaruit gaswinning wel technisch haalbaar is, maar in een beperktere hoeveelheid dan het totaal dat zij op het vaste land beoogde te winnen. Die beperktere hoeveelheid wordt nu voorgespiegeld als slechts een beperkte winning ten opzichte van het eerder voorgenomen totaal, hetgeen misleidend is. Indien die totale hoeveelheid kostenefficiënt te winnen was geweest, had Vermilion dat natuurlijk gedaan. Gaswinningslocaties zijn schaars en een bedrijf als Vermilion laat natuurlijk niet een grote hoeveelheid gas liggen, zonder goede reden. Omdat de adviezen van het SODM, TNO en de Mijnraad aldus op verkeerde uitgangspunten zijn gebaseerd, kunnen zij niet dienen ter onderbouwing van het ontwerp-instemmingsbesluit. Deze instanties zullen zich moeten buigen over de vraag of het aanboren van een nieuw gasveld, ten behoeve van een in verhouding tot het eerdere winningsplan beperkte hoeveelheid gas, wenselijk is, ook al wordt die boring, geforceerd, vanuit bestaande putten gedaan. Tevens dienen zij zich af te vragen of instemming met een Winningsplan, zonder proefboring of anderszins deugdelijk bewijs van de aanwezigheid en omvang van een gasveld onder het Tjeukemeer, wel gewenst is. De huidige aanpak is in dat kader hoogst ongebruikelijk en is ook daarom een doorzichtige truc om het geldende Rijksbeleid te omzeilen.

Ik onderschrijf de adviezen van de gemeenten De Fryske Marren en Weststellingwerf, alsmede het deel van het advies van de Provincie Fryslân dat ziet op haar standpunt dat eveneens luidt dat sprake is van een nieuw gasveld.

Voor zover de Mijnraad stelt dat dit nieuwe gasveld tevens onder reeds aan Vermilion afgegeven opsporings- en winningsvergunningen vallen, betwist ik dat. Die opsporing- en winningsvergunningen maken geen onderdeel uit van de ter inzage gelegde stukken, zodat dit voor mij niet te controleren is. Los daarvan is mij er niets van bekend dat Vermilion proefboringen heeft gedaan naar dit nieuwe gasveld, zodat de vraag zich voordoet of Vermilion met dit Winningsplan beoogt de fase van een proefboring over te slaan en 'in het wilde weg' gas onder het Tjeukemeer probeert aan te boren zonder dat zij daar voor wat betreft de aanwezigheid daarvan, over een concreet en wetenschappelijk onderbouwd vermoeden beschikt.

Inhoudelijke bezwaren

Uit het winningsplan blijkt dat Vermilion beschikt over een meetnet, om bodemdaling te meten. Dat meetnet bevindt zich echter niet ter plaatse van het Tjeukemeer, waaronder het grootste deel van de gaswinning zal plaatsvinden. Het meetnet beperkt zich tot het vaste land en is zodoende niet volledig, zodat de gevolgen van de gaswinning niet goed kunnen worden gecontroleerd.

De duur van de gaswinning is bepaald op twintig jaar, terwijl in de twintig jaar daarvoor een vier maal zo grote hoeveelheid uit het gasveld Oldelamer onder het vaste land is gehaald. Die duur van twintig jaar doet vermoeden dat Vermilion van plan is veel meer gas te winnen dan de voorgestelde hoeveelheid. Gezien ervaringen uit het verleden is het mogelijk de nu aangevraagde hoeveelheid binnen enkele jaren te winnen. Ik verzoek u dan ook, mocht u bij uw instemming blijven, de termijn voor winning te beperken tot maximaal vijf jaar. Daarmee wordt voorkomen dat Vermilion misbruik maakt van de termijn, om de nu voorgespiegelde hoeveelheid die zij stelt te gaan winnen, binnen die termijn uit te breiden.

Alle adviseurs van Vermilion zeggen vanzelfsprekend dat geen sprake zal zijn van bodemdaling, trillingen dan wel aardbevingen. Die adviezen lagen er in Groningen ook. Het betreft kwetsbare veengebieden, die met de klimaatverandering in de komende jaren mogelijk verder uitdrogen. Tevens is sprake van diepontwatering. Indien daar bovenop onder het veenweidegebied gas wordt gewonnen, valt niet te voorspellen welk effect deze drie elementen in samenhang zullen hebben op de bebouwing ter plaatse. Reeds nu is sprake van scheuren in gevels door diepontwatering, in de komende jaren zal niet of moeilijk kunnen worden vastgesteld of sprake is van nieuwe scheuren door verdroging, diepontwatering, dan wel gaswinning. Door het toestaan van uitbreiding van gaswinning in

dit kwetsbare gebied, wordt aldus wel bewust het risico op verdere schade aan de ter plaatse aanwezige bebouwing genomen, zonder dat daar consequentie aan wordt verbonden dat Vermilion garant moet staant voor vergoeding van die schade en het leveren van bewijs dat die schade niet door de gaswinning is ontstaan. Ik pleit daarom voor omkering van de bewijslast in het geval van schade, net zoals in het Groninger gaswingebied inmiddels aan de orde is. Of iemand nu in Groningen of in Friesland woont, in alle gevallen dient hij of zij beschermd te worden tegen gaswinbedrijven en de Rijksoverheid, die een gezamenlijk belang hebben bij het winnen van zoveel mogelijk gas en het leggen van de gevolgschade bij de burger. Indien aldus wordt ingestemd met dit Winningsplan, dient aan dit instemmingsbesluit de voorwaarde te worden verbonden dat alle schade moet worden vergoed door Vermilion, behoudens indien Vermilion kan bewijzen dat schade niet door gaswinning is veroorzaakt.

Gaswinning gaat gepaard met chemicaliën. De eerdere gaswinning in Oldelamer heeft door lekkende pijpen aanzienlijke bodemverontreiniging veroorzaakt, als gevolg van deze chemicaliën. Aangezien eerdere toestemming aan Vermilion voor gaswinning er niet toe heeft kunnen leiden dat geen bodemverontreiniging heeft plaatsgevonden, acht ik instemming met het voorliggende winningsplan niet op zijn plaats. Zeker nu niet in het instemmingsbesluit geen afdwingbare voorschriften zijn opgenomen om dergelijke grootschalige bodemverontreiniging te voorkomen. Niet valt uit te sluiten dat die verontreiniging zich ook heeft uitgespreid in het grondwater, waarbij dient te worden opgemerkt dat sprake is van een waterwingebied en vervuiling van het grondwater dus niet zonder risico is. Ik zal het Wetterskip Fryslân dan ook informeren en wijzen op deze risico's.

Gaswinning gaat gepaard met vele transporten en gebruik van motoren en/of generatoren die op fossiele brandstoffen draaien. De transporten zien met name op het vervoer van afvalwater, chemicaliën e.d. Gezien de nabijheid van Natura 2000-gebieden is aldus sprake van stikstofdepositie op deze gebieden. Zowel het winningsplan als de onderliggende effectbeoordeling van Royal Haskinong DHV van 4 oktober 2018 zien daar niet op. Dat laatste spreekt ook voor zich, aangezien op 4 oktober 2018 de stikstofdiscussie nog niet speelde, evenals ten tijde van het opstellen van het winningsplan op 9 januari 2019. Desalniettemin kan dit niet worden genegeerd en dient nader onderzoek plaats te vinden naar de stikstofdepositie van de activiteiten die gepaard gaan met de beoogde gaswinning op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Daartoe kan niet worden verwezen naar vergunningen die benodigd zijn van andere bestuursorganen, aangezien effectbeoordeling van Royal Haskoning DHV uitdrukkelijk onderdeel uitmaakt

van het Winningsplan en in die effectbeoordeling uitdrukkelijk wordt verwezen naar de Wet Natuurbescherming en daarbij slechts invloed van bodemdaling op natuurgebieden en natuurwaarden wordt beschreven. Dat getuigt van een te beperkte blik en maakt het Winningsplan onuitvoerbaar.

Tot slot wijs ik op het feit dat gaswinning nabij Schiermonnikoog is afgeblazen vanwege het ontbreken van voldoende maatschappelijk draagvlak in de omgeving. Ik ben van mening dat dat ook speelt rond het Tjeukemeer, reden waarom ik u verzoek uitdrukkelijk aandacht te hebben voor het maatschappelijk verzet in deze omgeving en dat, conform het precedent 'Schiermonnikoog' mee te wegen in uw besluitvorming.

Tot slot

Ik behoud mij het recht voor deze zienswijze aan te vullen, vanwege het feit dat ik niet over alle gegevens het kunnen beschikken die nodig zijn om een volledige zienswijze te geven.

Hoogachtend,

Handtekening ....

Naam

Adres

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat,

Directoraat-generaal Klimaat en Energie,

De heer mr. J.L. Rosch,

Postbus 20401,

2500EK Den Haag,

Delfstrahuizen, 30 januari 2020,

Betreft: Uw kernmerk DGKE-WO / 20000785, brief dd. 14 januari 2020.

Mijn kenmerk GW84-OIB-0007.

Geachte heer Rosch,

Hiermede bevestig ik u de ontvangst van bovengenoemde brief, met daarin de mededeling, dat de termijn om mijn zienswijze aan te vullen is verlengd tot 31 januari. Dit omdat u (ook namens mij) van de Stichting Tegengas Tjeukemeer bericht hebt ontvangen, dat uw eerdere brief van 20 december 2019 niet juist is behandeld. Immers in mijn zienswijze heb ik een aantal argumenten genoemd, waarom u de vergunningsaanvraag van vergunningsaanvrager Vermillion zou moeten afwijzen.

Inmiddels heb ik via de Stichting Tegengas een aantal documenten gekregen welke eerder ontbraken bij de presentatie in Echtenerbrug. Na lezing wordt duidelijk, dat er steeds sprake blijft van een éénzijdige benadering, namelijk u (en uw deskundigen) constateren, dat er volgens uw inschatting geen bodemdaling gaat plaatsvinden en er dus ook geen schade voor omwonenden kan ontstaan bij de voorgenomen winning in dit veld onder het Tjeukemeer en omgeving (Oldelamer).

Uw antwoord tot op heden niet met argumenten waar ik iets aan heb. Als ik het juist lees, lees ik de suggestie, dat u alleen maar een vergunning voor winning af wilt geven, omdat u, gebaseerd op info van deskundigen (dezelfde brood etende profeten van Slochteren e.o.) concludeert, dat er geen nadelige gevolgen kunnen voortvloeien die bezittingen van de bewoners en gebruikers ter plekke schade berokkenen. Die deskundigheid heb ik in twijfel getrokken en u (de overheid) komt niet met maatregelen (omkering van de bewijslast bijvoorbeeld) waardoor bij een eventuele schade de vergunninghouder verplicht is schade te betalen. Door wel op genoemde wijze op mijn zienswijze te reageren, zou u in ieder geval bij mij de indruk wekken mijn belangen wel serieus mee te willen wegen.

Ik ben dan ook niet gelukkig met uw correspondentie (2x), omdat die niet werkelijk reageert op mijn bezwaren en derhalve mijn zorgen niet wegneemt.

Ik ga er dan ook van uit, dat u wacht met definitieve besluitvormingen, totdat ik (en anderen in dezelfde of soortgelijke situatie verkeren) van u een wezenlijk antwoord hebben gekregen waardoor wij met (meer) vertrouwen de toekomstige winning kunnen accepteren.

Met vriendelijke groet,